

Přednáška pro IV. jarní semestr bakalářského studia

Předsoudní stádium trestního řízení

11. 4. 2008

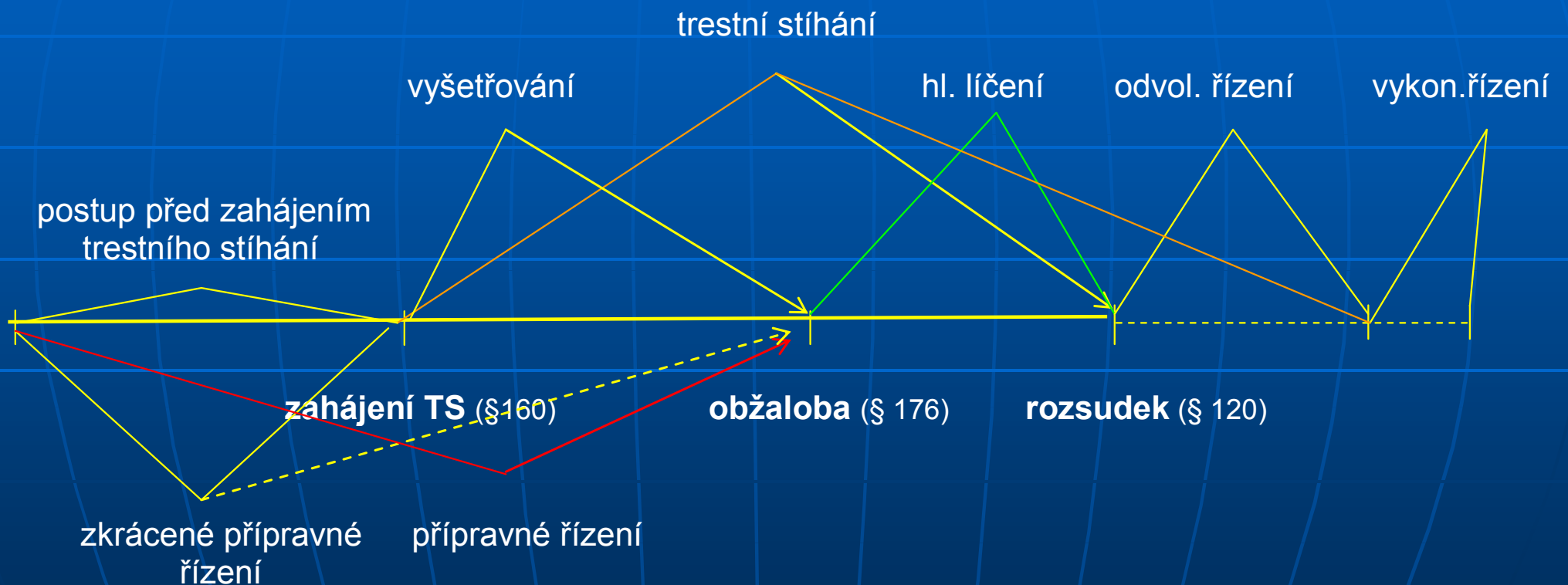
doc. JUDr. Jaroslav Fenyk, Ph.D., Univ. Priv. Prof.

Stádia trestního řízení

Trestní řád rozeznává následující stádia:

- **Přípravné řízení**
- Předběžné projednání obžaloby
- Hlavní líčení
- Opravné řízení
- Vykonávací řízení

Schéma průběhu trestního řízení

Přípravné řízení trestní

- **Historie** přípravného řízení v českých zemích
- **Současná úprava** přípravného řízení
- **Orgány** přípravného řízení:
 - Policejní orgán
 - Státní zástupce
 - Soud (resp. soudce)
- **Formy** přípravného řízení
 - Postup před zahájením trestního stíhání (§ 158 - 159b)
 - Vyšetřování (§ 160 - § 175)
 - Zkrácené přípravné řízení (§ 179a - § 179f)
- **Dokazování** v přípravném řízení
- **Obžaloba a návrh na potrestání**

1. Postup před zahájením trestního stíhání

- Počátek provádění úkonů trestního řízení
 - Sepsání úředního záznamu o zahájení úkonu
 - Neodkladné nebo neopakovatelné úkony

- Policejní orgán je oprávněn
 - vyžadovat vysvětlení od fyzických a právnických osob a státních orgánů,
 - vyžadovat odborné vyjádření od příslušných orgánů, a je-li toho pro posouzení věci třeba, též znalecké posudky,
 - obstarávat potřebné podklady, zejména spisy a jiné písemné materiály,
 - provádět ohledání věci a místa činu,

- vyžadovat, za podmínek uvedených v § 114, provedení zkoušky krve nebo jiného podobného úkonu, včetně odběru potřebného biologického materiálu,
- pořizovat zvukové a obrazové záznamy osob, snímat daktyloskopické otisky, provádět osobou téhož pohlaví nebo lékařem prohlídku těla nebo ke zjištění a zachycení stop nebo následků činu,
- za podmínek stanovených v § 76 zadržet podezřelou osobu,
- za podmínek stanovených v § 78 - § 81 činit rozhodnutí a opatření v těchto ustanoveních naznačená,
- způsobem uvedeným v hlavě čtvrté provádět neodkladné nebo neopakovatelné úkony, pokud podle tohoto zákona jejich provedení nepatří do výlučné pravomoci jiného orgánu činného v trestním řízení.

- Podání vysvětlení

- Osoba podávající vysvětlení může být podezřelým nebo nikoli.
- Právo na právní pomoc advokáta.
- Vysvětlení a neodkladný a neopakovatelný úkon (úloha soudce).

Skončení prověřování

- Zákon stanoví lhůty (2, 3, 6 měsíců)
 1. Odložení nebo jiné vyřízení věci (§ 159a)
 2. Dočasné odložení zahájení trestního stíhání (§ 159b)
 3. Zahájení trestního stíhání (§ 160)

2. Vyšetřování

- Vyšetřovací orgány
 - Policejní orgán
 - Státní zástupce
- Stíhání se souhlasem poškozeného
 - Taxativní výčet trestných činů
 - Kontroverzní ustanovení s důsledky pro trestní řízení

Průběh vyšetřování

- Usnesení o zahájení trestního stíhání
- Účast obviněného a obhájce ve vyšetřování
- Skončení vyšetřování a prostudování spisů, návrhy
- Lhůty ke skončení vyšetřování (2, 3 měsíce)
- Vyšetřování trestných činů, o nichž koná v řízení v I. stupni krajský soud (§ 168 - § 170)
- Dozor státního zástupce (§ 174)

3. Zkrácené přípravné řízení (§ 179a – 179h)

- Podmínky zkráceného řízení:
 - Příslušnost okresního soudu;
 - Horní hranice trestu odnětí svobody nejvíce 3 roky;
 - Podezřelý přistižen při činu nebo bezprostředně po něm;
 - Jinak by bylo zahájeno trestní stíhání, věc je skutkově jednoduchá;
 - Práva podezřelého;
 - Lhůty pro skončení nelze překračovat;

Rozhodnutí v přípravném řízení

1. Postup před zahájením trestního stíhání:

- Odložení nebo jiné vyřízení věci (§ 159a):
 - Nejde o podezření ze spáchání trestného činu.
 - Trestní stíhání je nepřípustné.
 - Trestní stíhání je neúčelné.
 - Není znám pachatel.
 - (Nabývá právní moci, ale nečiní překážku rei iudicatae)
- Dočasné odložení zahájení trestního stíhání (§ 159b)
- Zahájení trestního stíhání (§ 160)

2. Vyšetřování:

- Postoupení věci jinému orgánu (§ 171)
- Zastavení trestního stíhání (§ 172)
- Přerušování trestního stíhání (§ 173)
- Podmíněné zastavení trestního stíhání (§ 307)
- Narovnání (§ 308)

- Přezkum usnesení o zastavení trestního stíhání a o postoupení věci Nejvyšším státním zastupitelstvím (§ 173a, § 174a)

- Podání obžaloby (§ 176)

3. Zkrácené přípravné řízení:

- Podání návrhu na potrestání
- Zahájení trestního stíhání
- Podmíněné odložení podání návrhu na potrestání

Policie, státní zastupitelství, soud

- **Postavení policejního orgánu**
 - v rámci prověřování
 - při vyšetřování
 - ve zkráceném přípravném řízení
- **Postavení státního zástupce**
 - dozor státního zástupce
 - jiná oprávnění
- **Úloha soudce v přípravném řízení**
 - účast na úkonech
 - rozhodování o omezení lidských práv a základních svobod